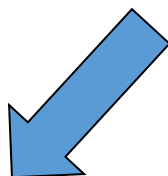

Sodobni koncepti učenja in poučevanja:
**»POSLANSTVO SODOBNEGA UČITELJA NA
POTI DO ZNANJA: SKUPAJ Z UČENCI ALI
DRUG PROTI DRUGEMU?«**
dr. ALENKA POLAK, Pedagoška fakulteta UL

Druga konferenca ravnateljev vzgojno-izobraževalnih zavodov, Brdo pri Kranju, 23. 8. 2016

UČENJE - POUČEVANJE

PROCES V UČENCU

Uspešno, če učenec:

- pozna
- razume
- nadzoruje
- usmerja
- spreminja
- vrednoti

SVOJ LASTNI PROCES UČENJA

= METAUČENJE, SAMOREGULACIJA uč.

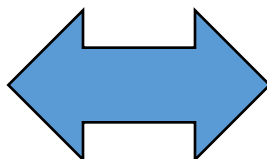
DEJAVNOST UČITELJA

ORGANIZACIJA SITUACIJ,

ki spodbujajo učenje

kot aktivnost učenca

- socialni kontekst
- primerni pogoji
- primerna vsebina
- primerna težavnost
- primeren tempo
- učni pripomočki, učila

Kakovostno (učinkovito?) učenje in poučevanje :

AKTIVNO UČENJE:
čutno, spoznavno,
čustveno in
kinestetično aktivira
učenca

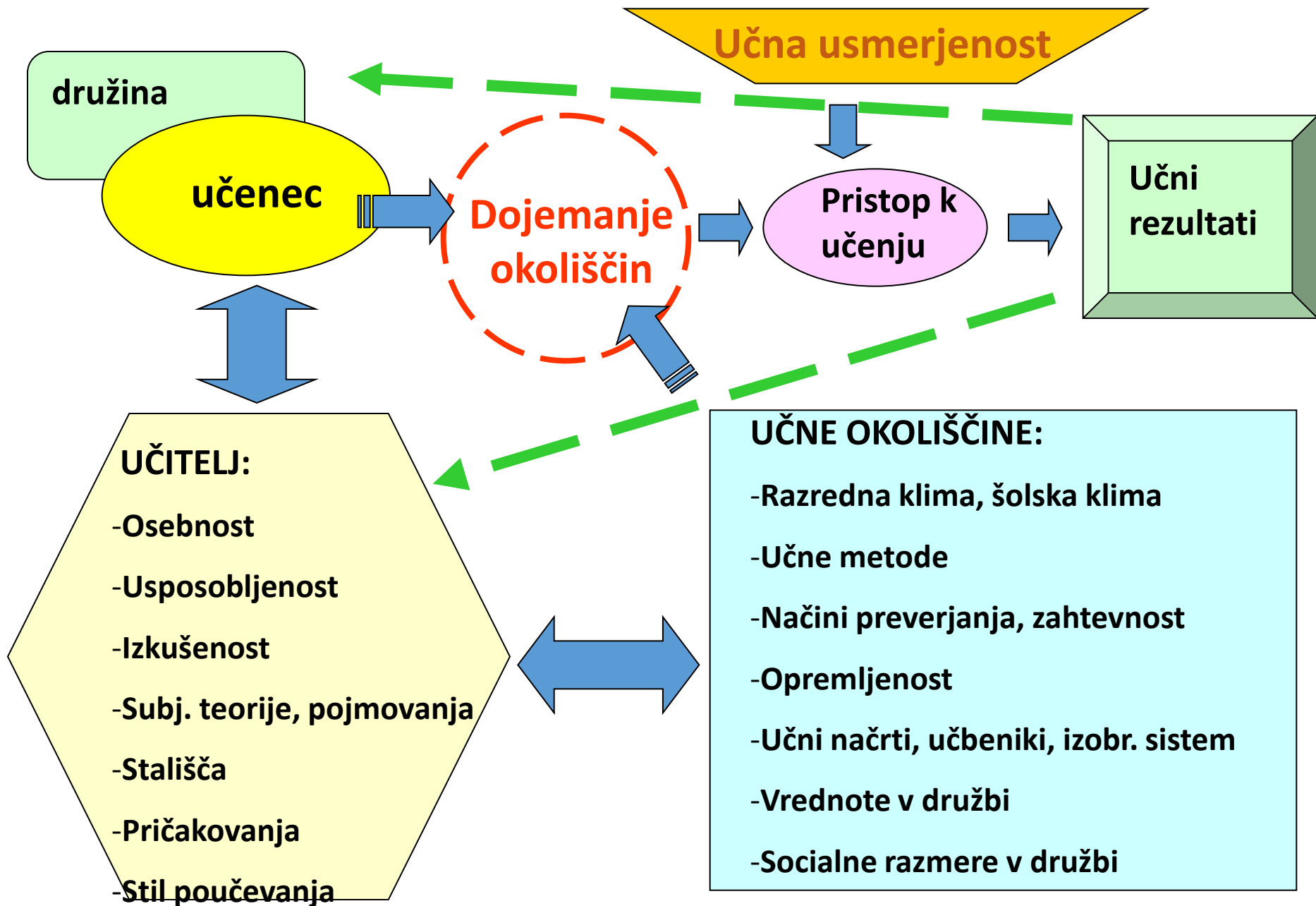
UČENEC

- *Samostojno razmišljanje in raziskovanje*
- *Vsebinsko naravnani dialog v skupini*
- *Postavljanje in preizkušanje hipotez (učenje na napakah!)*
- *Povezano z življenjskimi okoliščinami*
- *Oblikovanje in spreminjanje pojmovanj o svetu*
- *Spreminjanje osebnosti*

UČITELJ

- ✓ *DOPUŠČANJE samostojnega razmišljanja in raziskovanja*
- ✓ *SODELOVALNE OBLIKE UČENJA*
- ✓ *SPODBUJANJE k postavljanju in preizkušanju hipotez*
- ✓ *POVEZOVANJE SNOVI z življenjskimi situacijami*
- ✓ *KONSTRUKTIVISTIČNI PRISTOP*
- ✓ *VZGAJANJE, MODELNO UČENJE*

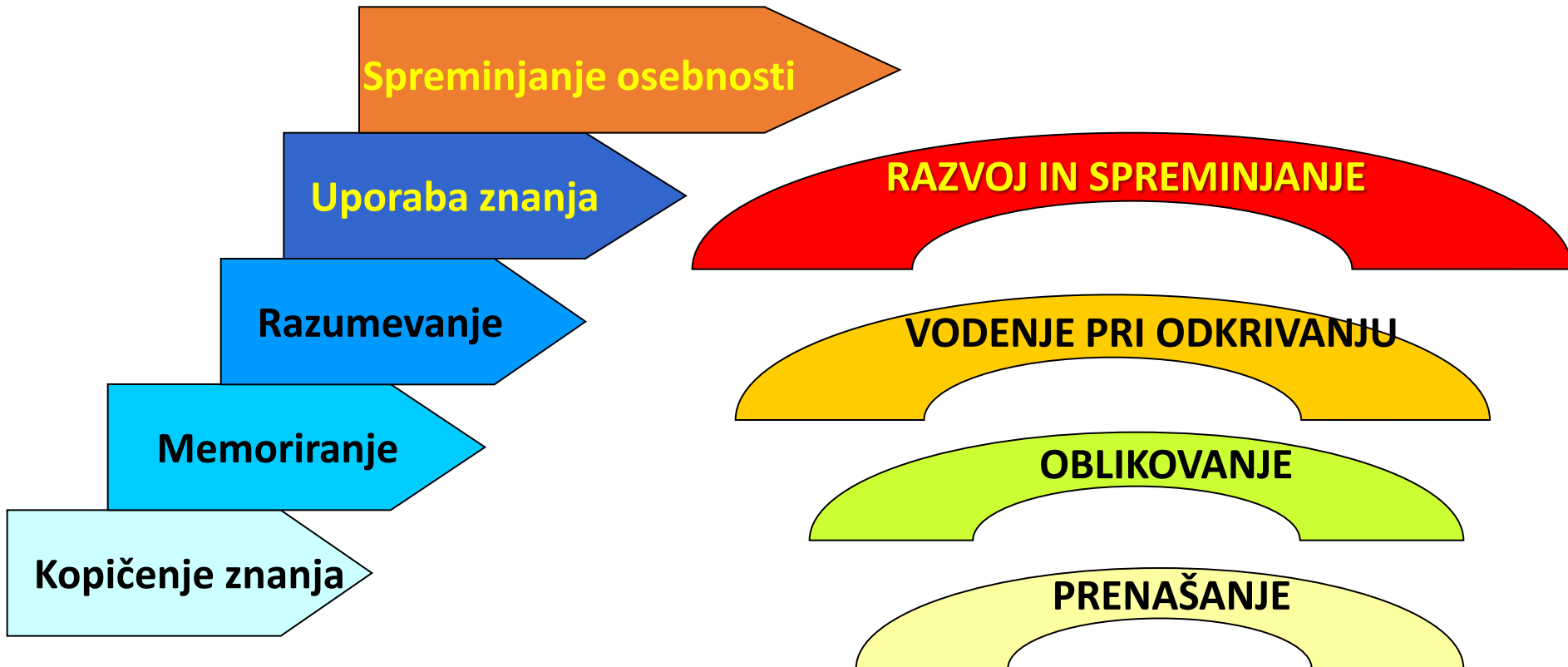
Kognitivni model dejavnikov uspešnega učenja

Ravni subjektivnih teorij

• Učenje kot...

Poučevanje kot...

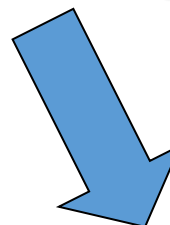
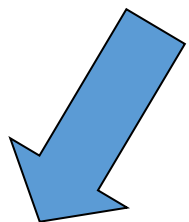
Odnos: ravni subjektivnih teorij - poučevanje

Kako spreminjati subjektivne teorije učiteljev?

osebna in strokovna refleksija

supervizija

močni odpori

- nestrinjanje, nasprotovanje novemu
- strokovni argumenti
- pojasnjevanje
- vztrajanje

raznolika čustvena stanja

- razdražljivost, napetost, obtoževanje
- dvom, obrambni mehanizmi
- zavedanje potrebnosti spremembe
- strokovni uvidi, navdušenje
- samozaupanje, ustvarjalni zanos

Iz raziskav subjektivnih teorij...

Raven subjektivnih teorij O POUČEVANJU	Polak, 1996 (N=428) (odprti odgovori)	Polak in sod., 2007 (N= 1209) (zelo pomembno)
PRENAŠANJE INFORMACIJ	61,0 %	49,0%
VODENJE PRI ODKRIVANJU	17,5 %	73,6 %
OBLIKOVANJE SPRETNOSTI, NAVAD	14,3 %	78,4 %
SPODBUJANJE RAZVOJA UČENCEV	1,6 %	87,7 %

Raven subjektivnih teorij O UČENJU	Polak, 1996 (N=428) (odprti odgovori)	Polak in sod., 2007 (N= 1209) (zelo pomembno)
PRENAŠANJE INFORMACIJ	44,6 %	2,8 %
RAZUMEVANJE	11,0 %	44,0 %
OBLIKOVANJE SPRETNOSTI, NAVAD	14,7 %	52,2 %
IZRAŽANJE MNENJA, VREDNOTENJE	1,6 %	39,9 %

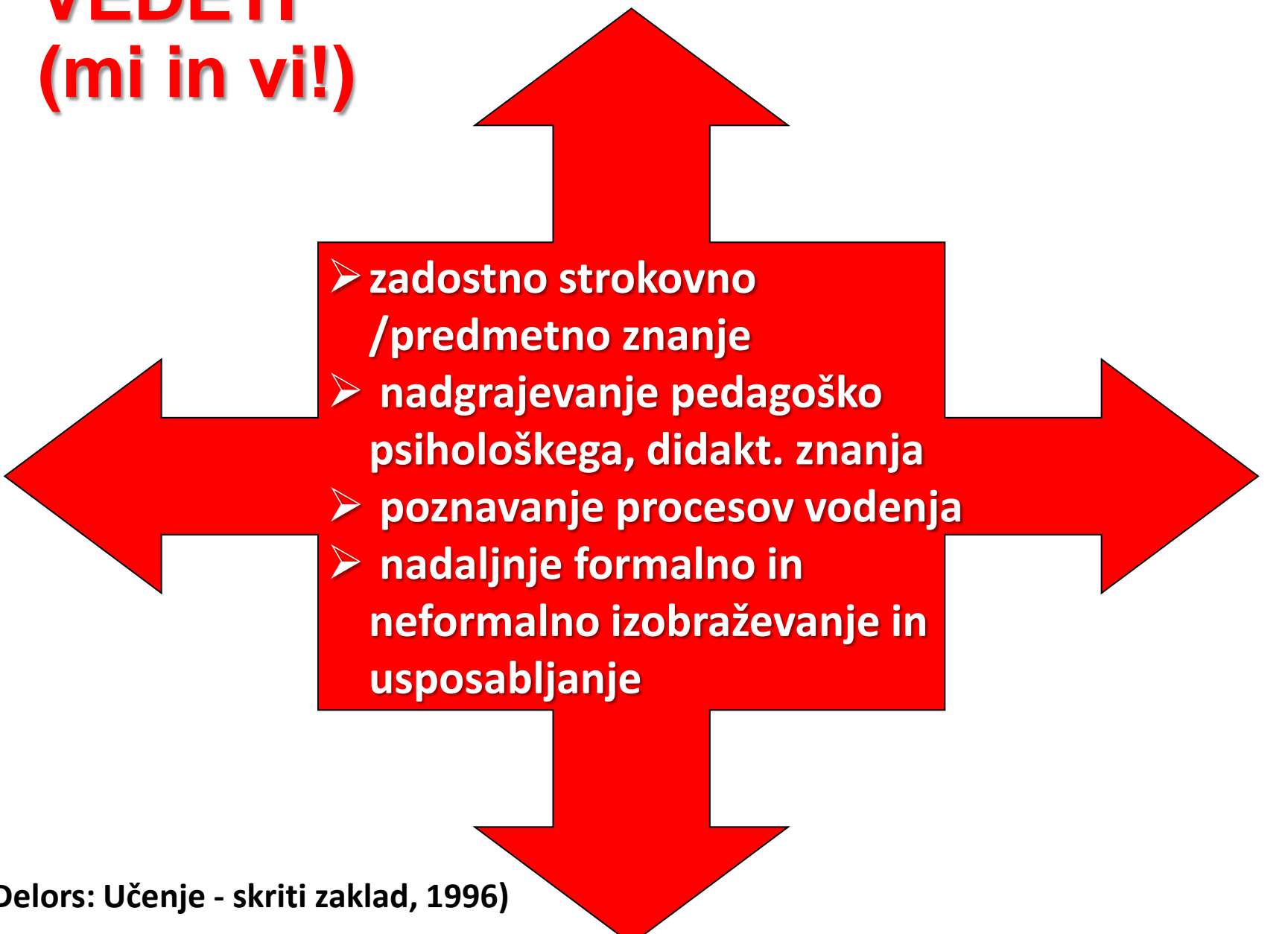
Namesto sklepa – VPRAŠANJA V PREMISLEK:

- ❑ **Učiteljevo “poslanstvo” (NE LE KOMPETENCA IN DELOVNA ODGOVORNOST!) na kognitivnem in motivacijskem področju učenja:**
 - **Ali dovolj ozaveščeno prepoznavamo, spoštujemo in razvijamo interes učencev?**
 - **Ali z zunanjimi motivacijskimi spodbudami dovolj sistematično (strateško) vodimo učence k novemu znanju in dajemo možnost za “porajanje” njihove notranje motivacije? Ali dopuščamo napake?**
 - **Ali s svojo komunikacijo izražamo zaupanje v pozitivne rezultate (dosežke) njihovega učenja?**

Namesto sklepa – VPRAŠANJA V PREMISLEK:

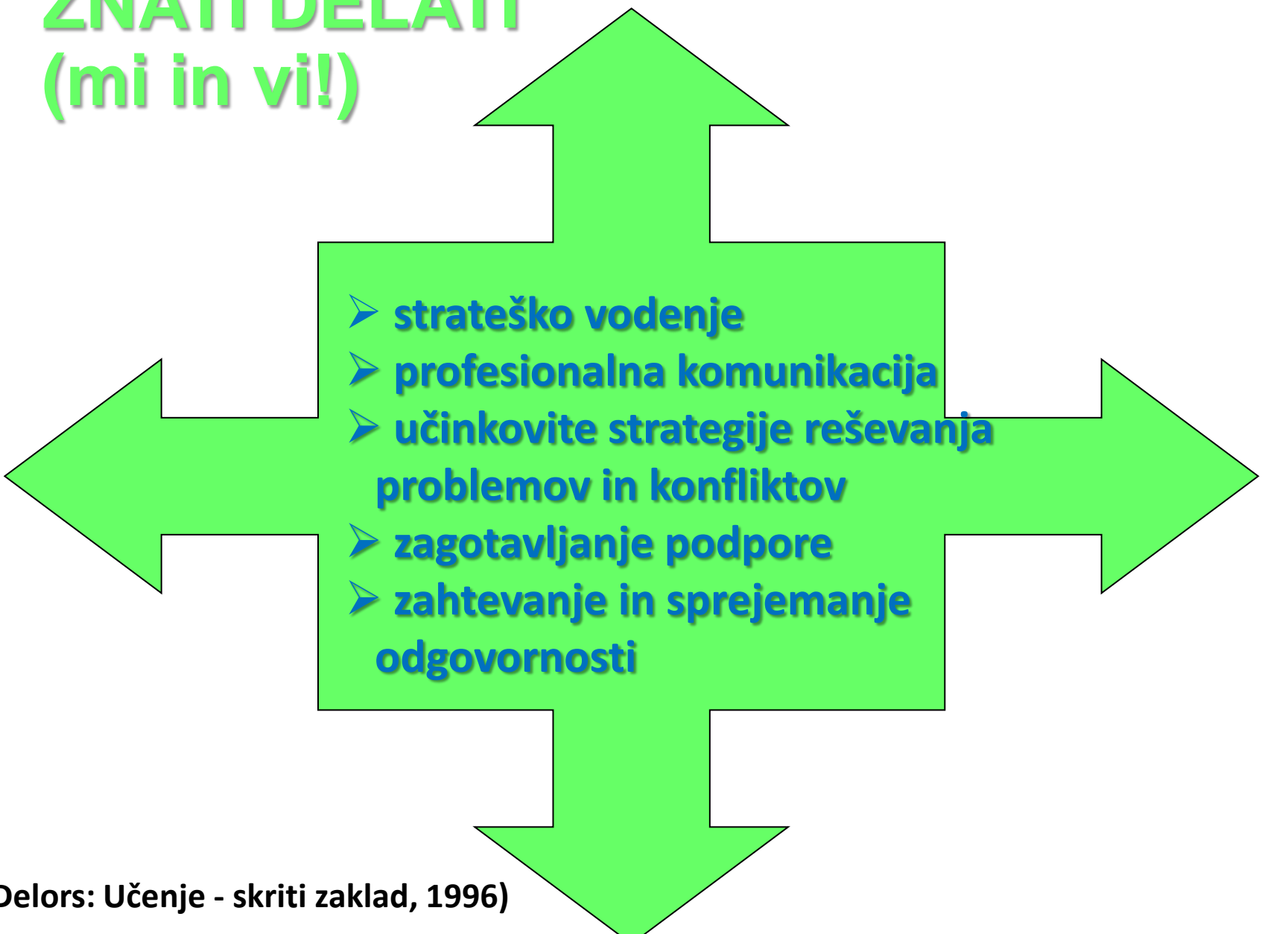
- **Učiteljevo “poslanstvo” (NE LE KOMPETENCA IN DELOVNA ODGOVORNOST!) na vzgojnem področju dela z učenci:**
 - **Ali dovolj občutljivo prepoznavamo, spoštujemo in rešujemo različne stiske učencev? Smo pri tem zaveznik (“pomembni drugi” pri oblikovanju njihove samopodobe) ali subjekt, ki stiske povzroča?**
 - **Ali učne “preizkušnje” (preverjanje, ocenjevanje znanja) organiziramo tako, da z njimi ne zlorabljammo pozicije moči nad učenci?**
 - **Ali z zgledom lastnega timskega dela na učence prenašamo vrednote sodelovalne kulture?**

VEDETI (mi in vi!)

-
- zadostno strokovno /predmetno znanje
 - nadgrajevanje pedagoško psihološkega, didakt. znanja
 - poznavanje procesov vodenja
 - nadaljnje formalno in neformalno izobraževanje in usposabljanje

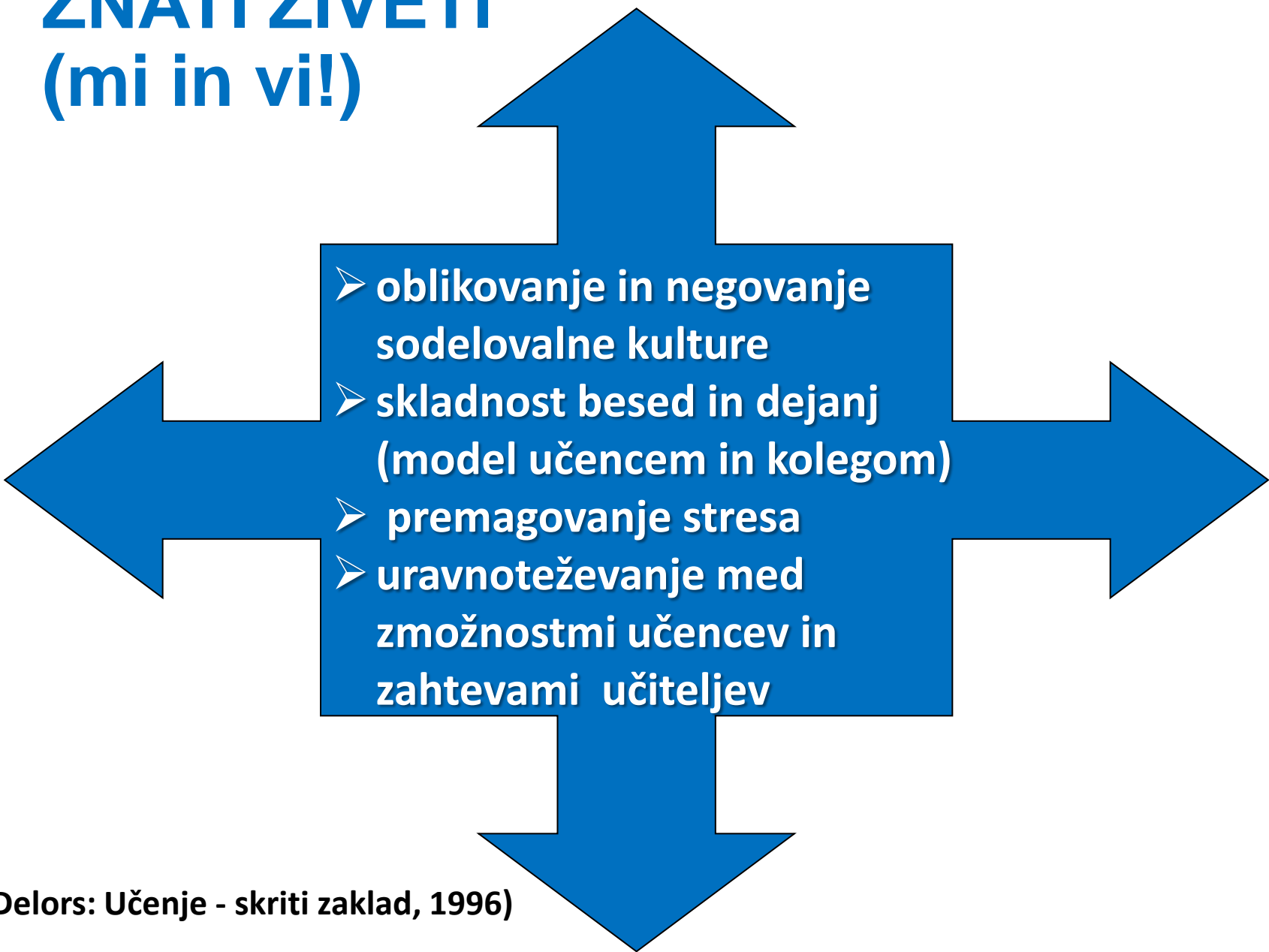
(Delors: Učenje - skriti zaklad, 1996)

ZNATI DELATI **(mi in vi!)**

-
- **strateško vodenje**
 - **profesionalna komunikacija**
 - **učinkovite strategije reševanja problemov in konfliktov**
 - **zagotavljanje podpore**
 - **zahtevanje in sprejemanje odgovornosti**

(Delors: Učenje - skriti zaklad, 1996)

ZNATI ŽIVETI **(mi in vi!)**

-
- oblikovanje in negovanje sodelovalne kulture
 - skladnost besed in dejanj (model učencem in kolegom)
 - premagovanje stresa
 - uravnoteževanje med zmožnostmi učencev in zahtevami učiteljev

(Delors: Učenje - skriti zaklad, 1996)

ZNATI BITI (mi in vi!)

-
- **biti avtonomna, samozavestna, zrela osebnost**
 - **biti strokovni "kritični prijatelj"**
 - **imeti "pedagoški eros"**
 - **imeti vrline dobrega učitelja**
 - **znati biti del svojega delovnega okolja**

(Delors: Učenje - skriti zaklad, 1996)